

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Opomin slov. kmetu.

I.

V potu svojega obraza si boš kruh služil! Tako je dejal Bog Adamu in Evi, ko ju je spodil iz parađiža. Ali si dragi slovenski kmet že katerikrat premišljeval te besede? Gotovo jih nisi. V potu svojega obraza si boš kruh služil, to je veljalo vsemu človeškemu rodu. Delaj, skrbi in napenjaj svoje telesne in duševne moči, da se pošteno preživiš. Skrbi za to, da ne pogineš gladu, kajti Bog ti je dal spretno telo in zdravo pamet. Bog sam nam je ukazal skrbeti za svoj posvetni blagor, kajti od neba nam ne bode ničesar vrgel. Zato je pa človek po naravi tak, da v prvi vrsti skrbi za telo in potem šele za dušo. Jaz rečem po naravi tak, a naša vera nas uči, v prvi vrsti skrbeti za dušni blagor, potem šele za telesni. A dragi moj, kaj pa je narava? Tega vidiš, zopet ne veš. Narava je ona postava, po kateri se razvijajo vsa bitja na svetu, in ker je Bog vstvaril vse na svetu, sledi iz tega, da je narava edina postava, katero je vstvaril naš Bog sam, torej sveta postava, in ako ne skrbiš za telesni blagor, ne moreš skrbeti za dušni. To je res težavno. Največ pregreh se stori radi revščine. Ako trpiš pomanjkanje, postaneš nevoščljiv, in nevoščljivost zatira v tebi vse boljše lastnosti. Postaneš neodkritosrčen, lažnjiv, in pomanjkanje stori dostikrat iz človeka tatu, roparja, celo morilca.

Dandanes ne moreš več razdeliti svojega imetka iz golega krščanskega usmiljenja, kajti, ako si še tako usmiljen, toliko moraš vendar pridržati sebi, da se lahko preživiš. Ne bilo bi prav namreč, ako bi prodal svoje posestvo, denar razdelil med reveže, sam pa šel beračit in živel bi le za izveličanje svoje duše. Beračiti je dandanes prepovedano, ako to storiš, te zapro, in ako nečeš delati, dasiravno si zdrav in čvrst, pošljejo te v prisilno delavnico. Druzega nam torej ne ostane, kakor delati, skrbeti za potrebo svojega umirajočega telesa, a pri tem misliti, da prebiva v tem telesu neumrjoča duša, čez katero je edino Bog gospodar. Toraj delati, delati in zopet delati. A pri tem pa lahko živimo pobožno, ponižno, udani v Božjo voljo. Kristus nas uči, da samo zunanja molitev ne velja nič. Žalibog, se pa danes gre samo za zunanjo molitev. Ozri se krog sebe dragi kmet in pregledi nepristransko, kdo živi danes tako, kakor bi moral, da bi bilo njegovo življenje Bogu dopadljivo? Malo jih boš našel. Res je, da je skoraj vsak vpisan v kako bratovščino. V tretjem redu je skoraj vse brez izjeme. A kaj jim pomaga to? Svet krade, obrekuje kakor prej. Vpisovanje

različnih bratovščin ima dandanes popolnoma posvetno podlago. Vsa pobožnost tretjerednikov je največ le še hinavščina. Ako pomislim, kako nevarno je, hoditi vsaki teden k angeljski mizi in še celo po eni spovedi po dvakrat, in ko vidim, da se je v to vrnilo neko tekmovanje med kmetskim ljudstvom, postanem žalosten, in jeza me tare nad tistimi, ki so tako neprevidni, tako lahkomišljeni, da nas vabijo k temu, dobro vedoč, kako lahko se greši v trenutku, da lahko grešiš tistih par sekund, ko klečiš pri angeljski mizi. Ne, ne, to ni pobožnost, to je farizejstvo. Ako hočeš tako živeti, zapreti se moraš v samotno celico, se postiti, in še tedaj bi bila zate velika nevarnost v tem, ako bi sprejel sv. rešnje telo po dvakrat na teden, da storiš božji rop. In mi, ki živimo v sredi sveta, ki se moramo truditi in skrbeti za obstanek, ali je prav, da se postavimo v toliko nevarnost? Nikakor ne. Naša cerkev nam zapoveduje vsaj vsako leto enkrat biti pri spovedi in sprejeti sv. rešnje telo. Spovej se dvakrat, štirikrat na leto, ako si razpoložen k temu, a tisti, kateri gre večkrat, kateri gre celo vsaki teden k spovedi, tisti ni resnično pobožen, tisti je največkrat hinavec in lažnjivec sam sebi. Vest tacega človeka je otrpla, v njem se ne more več užgati ona čista ljubezen do Boga, katero mora človek čutiti v sebi, ko sprejme Najsvetejše. Otrpel je v takem človeku čut pravičnosti, čut ljubezni do svojega bližnjega in glej dragi kmet, taki pretirano pobožni ljudje, takoimenovani tercijali in tercijalke so najhudoobnejši ljudje. Pregrešno je, se povzdigovati nad svojega bližnjega, in pregrešno je, misliti sam o sebi, da si več kakor ubogi grešni človek.

Kako pa moramo iti k spovedi? K spovedi moramo iti tedaj, kadar smo razpoloženi k temu. Prav spovedati, tako spovedati, kakor nas uči sv. vera, se ne moremo tedaj, kadar nam ukaže kdo drugi, ne tedaj, kadar nam to predpisuje kak red, ali kaka druga bratovščina, kajti nismo samo za to na svetu, da bi hodili k spovedi, ampak tudi za to, da preskrbimo za svoje umirajoče telo potrebnega živeža, da preskrbimo svojim otrokom potrebnega živeža in obleke, da damo tudi cesarju, kar je cesarjevega, da si preskrbimo zavetje za stara leta, ko ne bomo mogli več delati, in da preskrbimo svojim otrokom boljše bodočnost, kakor smo jo imeli mi, kajti Bog sam nam je rekel, v potu svojega obraza si boš kruh služil. Ko greš k spovedi, moraš čutiti pravo čisto ljubezen do Boga. Ako te ljubezni ne čutiš v sebi, potem se ne moreš kesati svojih grehov, potem ne moreš čutiti v sebi resnične

volje poboljšati se. Ako ne čutiš prave ljubezni do Boga, ne moreš darovati njemu samega sebe, vse svoje imetje in vso svojo družino. Topiti se moraš od kesanja in ljubezni do Boga, darovati mu moraš vse, kar imaš na svetu. Ako tega ne čutiš v sebi, potem ne hodi k spovedi, potem ni Božje milosti v tebi. Ali pa moremo mi grešni ljudje čutiti, kadar bi hoteli vse to v sebi? Ne, saj skrb za obstanek, skrb, da zadostimo potrebam svojega umirajočega od Boga vstvarjenega telesa nas mnogokrat muči noč in dan, kajti sam Bog nam je ukazal: v potu svojega obraza si boš kruh služil. In ne samo za sproti nam je skrbeti, o ne, marveč še za to, da si pridobimo več, kakor nam je treba za vsaki dan. Misliti nam je treba naprej, skrbeti moramo, da pridemo do varnega zavetja na tem svetu, da nas ne navdaja skrb, kaj bi bilo z nami, ko ne bi mogli več delati.

Pa čudil se bodeš dragi kmet, da ti tu pripovedujem reči, katere bi ti moral povedati naš duhovni pastir. Da, prav imaš, moral bi, a ne stori tega. To sam ti slovenski kmet veš, da skoro ves nauk, katerega slišimo sedaj v cerkvi, stremi za tem, da bi mi in posebno ti slovenski kmet vpognil tilnik pred duhovščino, in oni naj bi ti stali s svojimi trdo podkovanimi črevlji za vrat. Ali si čul še kaj o resnicah naše vere, ali o ljubezni do svojega bližnjega zadnji čas v cerkvi? Ne samo o volitvah so nam govorili naši takoimenovani Božji namestniki in to v kaj grdi strastni obliki. Starček s častitljivo sivo glavo, se ni nič razločeval od mladega kaplana, kateri se je jedva privadil prosto dihati, prišedši iz zaduhlega zraka semeniškega zidovja. Dragi moj kmet, deni roko na srce in sam sebi resnično, odkritosrčno odgovori, kak utis so napravile take pridige nate. Ako to storiš, se moraš obrniti v stran od teh duhovnikov, kateri so še samo po imenu Božji namestniki, a v resnici ne zaslužijo tega imena. Jaz pravim obrniti se moraš v stran od teh duhovnikov, ne pa od Boga in cerkve. O ne! Bog je vedno isti, in mi sami moramo vedeti, kako nam je živeti, ako nam tega ne povedo naši duhovniki, saj imamo vest in vest, to je pravi glas Božji. In ali te ne tare in duši nekaj dragi kmet, ko prideš iz cerkve, kjer si čul mesto Božje besede samo psovanje in preganjanje tistih, kateri imajo toliko značaja, da nečejo hoditi tudi, kar se tiče posvetnih reči, po onih potih, po katerih so voditelji duhovniki? Kajti tem donijo vedno in vedno one besede v ušesih, katere je govoril sam Kristus rekoč: Moje kraljestvo ni tega sveta. Pa ne samo to, njim tudi prava od Boga podeljena pamet pravi, da

duhoven ni poklican za voditelja tudi v posvetnih zadevah, ker se to ne strinja z njegovim vzvišenim poklicom, marveč duhovnik mora biti nad strankami. Kristus je trpel za vse ljudi, za vse stanove na svetu, a naši duhovniki odrekajo onim, kateri se tudi v posvetnih rečeh ne pokorijo njim, Božjo milost. In vidiš dragi kmet, to ni prav. Ljubezen do svojega bližnjega naj bi nam raje razlagali, drugo pa pustili v miru, saj jim vse radi damo, kar jim gre.

Nedeljska premišljevanja.

Piše katoliški duhovnik.

Ljubi slovenski kmetovalci! To nedeljo vam bodo čitali z vseh prižnic evangelij, v katerem je popisano trpljenje našega Izveličarja. Poslušajte pazno ta evangelij, zakaj iz njega je razvideti, kako strašno so judovski duhovniki sovražili Jezusa Kristusa, ker je ta ljudstvo učil, da sme pokorno biti samo Bogu, ne pa njegovim služabnikom, ker je ljudstvo puntal zoper ničvredne judovske duhovnike in ljudstvo vodil k Bogu. Judovski duhovniki so dolžili Kristusa, da je Boga preklinjal, kakor dolže slovenski klerikalci nas, ki zahtevamo, naj duhovnik živi oltarju in naj se ne vtika v posvetne zadeve, ki ga tako malo brigajo, kakor so brigale posvetne zadeve judovske duhovnike. Čuli bodete celo, da so judovski duhovniki pregovarjali ljudi, naj pred Pilatom prosijo za grdega hudodelca Barabo in naj zahtevajo, da naj pusti križati Jezusa Kristusa.

Tako kakor so judovski duhovniki postopali z Jezusom Kristusom, kakor so z divjim sovraštvom preganjali Odrešenika, le ker je sovražil in zaničeval ničvredne judovske duhovnike, tako delajo dandanes klerikalci z vsakim, kdor opominja duhovnike, naj žive po gospodovi zapovedi, in naj se ne vmešavajo v stvari, ki jih nič ne brigajo.

Slovenski kmetovalci. Razmišljajte o nedeljskem evangeliju in ravnajte se po izgledu Jezusa Kristusa, katerega so duhovniki spravili na križ.

Politični pregled.

Državni zbor ima sedaj velikonočne počitnice in se snide šele dne 18. aprila. Ves čas, kar je zboroval pred veliko nočjo, je rešil samo jeden sam zakon; s katerim se je vlada pooblastila, da sme toliko in toliko stotisoč mladih mož asentirati za vojake. To je vse! Veseli se kmet!

Rusija. Vse kaže, da je nastalo v Rusiji tako obsežno revolucijonarno gibanje, kakor ga še nikdar ni bilo. Skoro v vseh večjih mestih se primerjajo krvavi izgredi. Vlada ima seveda nabroj vojaštva in s tem zmaga.

Vojna v južni Afriki. Buri so se začeli zopet gibati in hočejo kar na treh krajih prodreti na angleško ozemlje. V Kapskem mestu vlada kuga, ki se močno širi.

Dopisi.

Iz Kostanjevice. Od tistihmal, kar je Dobravski gospod Globočnik kandidiral, začela se je od neke strani gonja proti njemu, in sicer taka gonja, kakoršna ni navadna med omikanimi ljudmi. Pa, da bodete, dragi bralci Rodoljubovi, zvedeli,

kako poštenega moža naši nasprotniki z blatom grdiijo, evo Vam sledeče: V Kostanjevici imamo lep lov, katerega je imela »žlahta« od pamtiveka v zakupu. Neki viri so hoteli celó poročati, da je na ta lov intabulirana. Imeli so ga pa tudi za velikansko kupnino v zakupu! Plačevali so v starih časih po 20 gld., pozneje pa so dajali za ta lov 40 gld. na leto! Ko je bila zakupna doba pri kraju, zanimal se je za ta lov tudi Dobravski gospod. In glej, za ta lov, od katerega je preje dobivala občina 40 gld., ponudil je Dobravski gospod 202 gld. 50 kr. ali 405 K, tedaj petkrat več, kakor je doslej prejšni zakupnik plačeval. Kdo ima korist od tega, če ne Kostanjeviška občina? Kmetom se je to jako dopadlo, ali drugim ne. Zgubili so lov, in ker se je Dobravski gospod predrznil petkrat več ponuditi, kakor poprejšni zakupnik, se je tem ljudem grozno zameril. Parola se je izdala: »Z loparjem nad njega!« Dolgo je ta klika premišljevala, kako bi se maščevala nad njim. Prišle so državno-zborske volitve, in evo, agitirali so zoper njega. — Drugi greh, katerega je Dobravski gospod zakrivil, je ta, da ne zahaja v županovo gostilno. Pa pri nas je že tako. Kdor je samostojen, kdor hodi svoja pota, kdor ne zahaja v samo eno gostilno, kdor ne posluša tistih že stokrat in stokrat premletih pripovedk, o Bosni, kdor si upa samostojno misliti, kdor ima poštene politične nazore, kdor je toliko odločen, da ne pritrdi našemu županu, da je zid črn, kadar je bel — tega neka izvestna klika preganja in ga hoče uničiti. Tretja napaka Globočnikova je, da si je on, ki je — (kar morajo njegovi najhujši nasprotniki pritrditi —) med tukajšnjimi kmeti bolj priljubljena oseba, kakor vsa žlahta od prvega do zadnjega, — upal kandidirati za državni zbor, ne da je vprašal Kostanjeviško izvestno gospodo, če ji je to ljubo ali ne. To mu je ta jara gospoda grozno zamerila, zamerila pa tem bolj, ker bi (kakor nam viri poročajo) tudi nekdo drugi rad kandidiral, a volivcev ni bilo, ki bi vprašali zanj! — To so tedaj glavne napake in glavni grehi Dobravskega gospoda. Od tistihmal, kar dobiva občina vsled njegovega navora za lov petkrat več nego prej; od tistihmal, kar je kandidiral za državni zbor; od tistihmal, kar neče več poslušati sirenskih glasov bosanski okupaciji: od tedaj se zaganja vanj tista družba, ki hoče vsakega poštenjaka, ki ne prisega na njeno zastavo, uničiti. — Vkljub temu, da je obče znano, da se je dobpravski gospod v časti ločil od vojaškega stanu in prevzel doma obširno posestvo, katero vodi tako vzorno, kakor je more sploh voditi vzoren gospodar — postal je v očeh teh patentiranih obrekovalcev nesposoben. V čem je ta njegova nezmožnost, o tem ti ljudje, ki imajo toliko masla na glavi, da jim je teško na solnce hoditi — nečejo govoriti, to pa zategadelj, ker mu iz vsega njegovega življenja, odkar je v našem okraju, ne morejo ničesar, bodisi iz njegovega privatnega ali pa iz njegovega političnega življenja, očitati. Ker pa ti ljudje, katerim je jedina obrt častikraja in obrekovanje, dobro vedo, da je Globočnik jako priljubljena in spoštovana oseba med priprostimi kmeti, začeli so nekako gonjo proti njemu. Seveda tudi najnavadnejši kmet mora kmalu priti do tega, zakaj je pravzaprav tem gospodom. Ker mu ničesar

drugega ne morejo očitati, očitajo mu njegovo posestvo, katero potrebuje polnega moža, da se oskrbuje. Vprašamo Vas, svetohlinski možje, ali je morebiti sramota za Globočnika, če obdeluje svoje obširno posestvo sam, če ga dobro gospodari, in če ima še kak groš na strani za hude čase, ki lahko nastanejo za kmetovalca. Še predno se je slišalo, da hoče naš župan vendar enkrat razpisati občinske volitve, čuli so se glasovi med priprostimi ljudmi, ki so rekli, da je skrajni čas, da prevzame kdo drugi vodstvo pri občini. Vsi kmetje, izvzemši nekaj podrepnikov in kimovcev, zrlji so zaupljivo na Dobravskega gospoda. Še predno so bile razpisane občinske volitve, zaganjal se je Domoljubov dopisun v Globočnika, češ, da hoče biti župan, za katerega pa da ni sposoben. Ker ta Domoljubova banda dobro ve, da je brez vsakega vpliva na večino naroda; ker dobro ve, kako zaupanje uživa Globočnik med narodom: skuša — ker nima drugega orožja zoper njega — volivce obdelovati s tem, da ima Globočnik preobširno posestvo, katero mu ne dopušča baviti se z javnimi zadevami. — Hvala Vam za Vaše poročilo. Vi, dopisun Domoljubov, jednaki ste Bileamovemu oslu, ki je, namesto da bi proklinjal, blagoslavljal. S tem, da Vi kažete Globočnika kot posestnika velikega posestva, katero je nezadolženo, in katero sam obdeluje, s tem ste ga še bolj v dotiko spravili s kmeti, in s tem ste ga nehote še bolj priporočali. Hvala Vam! To pa upamo in smelo rečemo, da si bodejo možje volivci sami vedeli izvoliti pravega možakarja v občinski zastop, ki naj vodi naše občinske zadeve. Vemo pa tudi, da ti naši možje ne bodo več dopuščali, da bi se nanje kričalo, kakor se je včasih godilo pri občinskih sejah. Zahtevali pa bodo gotovo, in razumeli jih bodete, da občinski odbornik, če je tudi le priprost kmet, ni nič manj vreden, kakor pa kdo, ki opravlja službo župana, za katero dobiva celo plačilo. — Kako pa se pri nas pripravljajo občinske volitve, zvedel bodeš, predragi »Rodoljub«, prihodnjič.

Iz Škocijana na Dolenjskem. V četrtek, 21. pr. m. je prvič po zadnjih državnoborskih volitvah zopet zaplapolala črno-rumena zastava v našem zvoniku. Povpraševali smo se prav radovedni, kaj neki more to biti, zlasti še sedaj, ko ima cerkev svoj postni čas! In kar čudili smo se, ko se je raznesla vest, da zastava v zvoniku pomenja dan sprave med škocijanskimi klerikalci in liberalci. Zvedeli smo, da je stvar taka: V sredo popoldne sta se sešla ali po naključji, ali po volji Matevževi, sam zagrizeni kaplan Matevžek in pa trden narodnjak v neki — gostilni. Pila sta skupaj in se prepirala celo popoldne, in zvečer šla v drugo gostilno in sicer tja, kamor je Kos prisegel, nikdar ne stopiti, Matevž je znan kot jeden tistih, ki rad plača, pa tudi rad pije, in tako je zapeljal tudi našega narodnjaka, da se je pri kozarcu vina ž njim prepiral. Ali Kos ni niti vreden, da bi se pameten človek ž njim prepiral. Pri tem prepiru je Matevž marsikaj zvedel, zlasti pa se pripoveduje, da mu je rekla neka narodna žena, da je on najbolj prismojen, kar je ljudi v fari! Morda jo je žena zadela!! Seveda je Matevža to zelo razburilo in ni tedaj čuda, da si je tedaj iskal tolažbo v vinu. Videli smo ga, kako je nekako

ob 11. uri ponoči skriynostno-sladkoginjen meril težke korake proti kaplaniji! Gotovo je sanjal celo noč samo o spravi in o... postnih jedeh in pijačah!! Glejte, nam vedno velevala, zdržite se, postite se, — ko nimamo niti krompirja in žgancev, in tudi še jabolčnika ne — sam pa sme piti in jesti noč in dan, zanj ne velja noben post, ker ima dosti lepe pečenke in dosti dobrega vinčka! Kuharica itak vina ne pije (?) in ostane vse za »gospode!«

Ves postni čas nismo imeli nobene postne pridige; so »gospodje preveč, z delom obloženi«. — Pravijo, da tudi v šolo ni šel nobeden že cele tri mesece, t. j. od časa državnozbornih volitev pa do najnovejšega časa. Zato ni čuda, če vera peša! Sedaj ni še huda, dokler vera peša, ali gospodje, bolj sitno bo za vas, ko začne pešati tudi — bira; kajti to se bo gotovo zgodilo! — Za cerkev se »gospodje« manj brigajo, kot za oštarijo! Zato ni čuda, da naša cerkev tako izgleda, kot nekaj tisti tempelj v Pleterjih, kjer so se sprehajale kobile z žrebeti. V naši farni cerkvi je vse umazano, s pajčevino pa tako prepreženo, da se moramo vedno bati, da bi se kje v kako mrežo ne vjeli. »Gospodje« tega menda ne vidijo, ravno tako ne vidijo tudi vse nesnage okoli cerkve.

Kje je tisti škof, ki nas hoče s svojimi pastirskimi listi pripeljati kar gorke v nebesa! Sicer je gospodom že vtepel v glavo, da morajo vsacega človeka pri velikonočni spovedi vprašati, če bere »Rodoljuba«; hoče menda sestaviti statistiko, kje in v kolikem številu se bere »Rodoljub«! Naj bi škof tudi drugače malo pogledal po svojih namestnikih, kako ti opravljajo svoj posel. Pa knezoškofu rojijo vse druge stvari po glavi — Ferjančič in avdijenca — našim kaplanom pa občinske volitve, pri katerih jih bomo prav gotovo spravili iz — občinskega odbora.

Ljubi Matevž, tolikokrat si že rekel, da boš šel v samostan — ali k nunam? — pa zakaj tega ne storiš!? Glej, da jo kmalu odrineš in vsi Ti bomo hvaležni! Sploh je že čas, da bi se enkrat preselila naša kaplana, kajti 13 ali 12 let je že dosti biti v enem kraju kaplan! Vsi bomo veseli, vsi bomo Boga hvalili, če nas zapustita, in jaz obljubim družbi sv. Cirila in Metoda nekaj kronc v ta namen žrtvovati! Vi pa, dragi soobčani, pokažite pri občinskih volitvah, da ste sami svoji gospodarji, in da so gospodje zavoljo Vas tukaj, in ne Vi zavoljo Matevžka.

Iz devete vasi v Istri. (Šnopsarija pod duhovskim patronatom.) Med vsemi pijačami je žganje zdravju gotovo najbolj škodljivo, ako se ga brez potrebe in nezmerno vživa. Šnopsar opeša pred časom na duhu in telesu tako, da ni za nobeno delo. Iti mora v prezgodnji grob. V Ameriki so celi rodovi Indijanov popolnoma izumrli, ker so se žganju preveč vdali. Kdor se tej pijači privadi, ne opusti je več; on zanemarja delo in svojo družino ter pride slednjič na boben. Tako so prišle v Galiciji in drugod cele vasi v židovske roke. Da se temu kolikor mogoče odpomore, ustanovila so se razna društva, ki se prizadevajo, da se to zlo med svetom ne širi. Dobri duhovni in pametni župani so povsod med prvimi, ki na ta način človeštvu koristijo. Pri

nas je, žalibog, ravno nasprotno! Od kar so prevzeli duhovni vodstvo naše občine, se ni nič storilo, da bi se v tem oziru kmetu kaj koristilo, ampak nasprotno: ustanovilo se je celo novo šnopsarijo, četudi je bilo v deveti vasi že takrat pet krčmarjev, ki so se po pravici pritoževali, da nimajo komu točiti. Gospodar te šnopsarije ni sicer župnik, ampak njegov vredni župan. Tu se popije več žganja, kakor v marsikateri krčmi vina in piva, izvzemši morda farovž —! Dokler ni bilo te beznice, se je pri nas le malo žganja popilo, a zdaj ga pijejo kot vodo, skoro bi rekel zato, da se župniku in županu prikupijo. Vendar so to le župnikove podrepnice in ljudje trdnega želodca, ki za snago veliko ne marajo —! Naši poštene možje in vsak, ki drži kaj na svoje dobro ime, se te beznice ogiblje in ogibali se je bodo toliko več, čim bolj bodo spoznali, kako škodljiva je čifutska smradljivka, in kaki so ljudje, ki jo točijo! — Ljudje, ki na ta način hočejo spraviti kmeta ob zdravje in premoženje niso nikaki župani, ampak pravi poljski židje —! Zakaj pa se je ustanovilo to nepotrebno beznico? Vzroki morajo biti gotovo velike važnosti: Čitali smo namreč, da so na Kranjskem največji farizejci in najbolj ostudni petolizniki duhovnov tam, kjer se največ žganja popije. Tudi pri nas so županovi šnopsarji najbolj goreči zagovorniki duhovske strahovlade. Torej le za to, da se število takih pobožnjakov kolikor mogoče pomnoži, se je omenjeno šnopsarijo ustanovilo. Tu se zbirajo duhovske podrepnice obojega spola; tu se kujejo tožbe in ovadbe; tu se ogovarja in obrekuje vse povprek; od tu se skuša razširjati po celi občini oni katoški duh, kakoršnega oni sami imajo njim v sramoto in v škodo našega dobrega imena. Prvi zvonec v ti pisani družbi nosi neka gospa (?), od katere hočejo nekateri zvedenci trditi, da je vragu iz kotla všla, kar pa mi ne verujemo, četudi je še sedaj od kotla in olja umazana tako, da smrdi pot za njo —! Po njenem strupenem jeziku, po njenem drznem obnašanju in po njeni zunanosti sploh, bi človek res skoraj dvomil, da je od človeške matere; ako pa je, potem bi bila njena mati najbolje storila, da je nikdar ni rodila! Cele knjige bi se dalo napisati in svet bi strmel radi hudobnosti in popačenosti te pobožne (?) sodrge duhovskih podrepnic. Najbolj pomilovanja vredni pa so tisti, ki se od te sodrge dajo strahovati, ali celo podkupiti za glažek židovske smradljivke. Kdor svoje pošteno prepričanje prodaja, je enak živini, ki se na semnju prodaja. Ta je izrod človeštva, katerega se vsak pošten človek ogiblje in vreden le družbe brezznačajnih hinavcev, kakoršni ste vi, duhovski petolizniki. Sramota in naše zaničevanje takim izdajcem! S tem nikakor nočemo žaliti tistih poštenih mož, ki se ne morejo imenovane šnopsarije popolnoma izogniti, ker upamo, da bodo tudi oni prišli prej ali slej do spoznanja, ako jim je kaj do njih dobrega imena, da bodo skupno z nami zapeli:

Šegavi naš župan
K' je fajmoštru strašno udan
In teta Jambrožija
Rakijo sta točila.

Rakijo sta točila
In čuke ž njo lovila;
Al' človek-poštenjak,
Ne mara za njih smrad!
Mi nismo farizeji
In tud' ne svetohlinci!
Ostanimo le raji
Pri našem zdravem vinci!
Naj teta Jambrožija
Od jadi se peni,
Naj se tako napenja,
Da pot za njo — diši!
Mi trdi smo Slovenci,
Iškarjotov nečemo;
Ne tete Jambrožije,
Ne strica Jeremije!

Domače in razne novice.

Hrvatsko-slovenski klub, ta združitve državnih poslancev, ki smo jo pozdravili s tolikim veseljem, je zavzel tako stališče, da se mora vsak čuditi. Štajerska poslanca Ploj in Robič, istrski poslanec Spinčič in dalmatinski poslanci Biankini, Perić in Šupuk so začeli zavratno gonjo zoper dr. Tavčarja in so ga hoteli celo izključiti, dasi sami priznajo, da se je dr. Tavčar kot poslanec strogo držal klubovih pravil in predpisov. Vsled tega so iz kluba izstopili dr. Tavčar, dr. Ferjančič in Plantan a bržčas se jim pridruži še Gabršček. Ostali pa zdaj lahko zlezejo pod kuto dr. Šusteršiča!

Važna razsodba. Dne 8. decembra l. l. je kaplan Tomaž Zabukovec v Dragi na Kočevskem s prižnice bral »Slovenski Narod« in potem grdo napadal župana in učitelja. Udrihal je s pestjo po prižnici in zaklical, da bo še udrihal po županu in učitelju. Pri teh besedah je vstala županova žena in na glas zaklicala: »Jaz sem prišla pridigo poslušat, Narod naj se bere v gostilni ne v cerkvi; ga bom že doma prebrala, saj ga znam.« Po teh pogumnih besedah je vrla žena šla iz cerkve, in ž njo je šlo več mož. Državno pravdnništvo je tožilo županovo ženo gospo Turkovo zaradi zgorajšnjih besed, a višja sodnija je tožbo zavrgla, da čitanje političnih časopisov in govorjenje o politiki v cerkvi ni v nobeni zvezi s službo božjo, in da takrat, kadar duhovnik v cerkvi o politiki govori, ni deležen tistega varstva postave kakor drugače, če mašuje ali pridiguje o verskih zadevah.

Klerikalna omika. V Tomaju na Goriskem je bil obsojen neki zagrizen klerikalec na 30 kron, ker je v obč. seji necega odbornika udaril za uho.

„**Ta suho**“ dajejo zdaj spovedniki vsakemu, kdor čita »Rodoljuba« ali »Slovenski Narod«. Nasledek je ta, da ljudje ne marajo več k spovedi iti, češ, taka spoved vender ne more biti bogoslužno opravilo, pri kateri duhovnik šunta zoper poštene časopise.

V Ameriko je v mesecu marcu samo z ljubljanskega kolodvora odpotovalo 462 oseb.

Izmišljena tatvina. Prodajalka čevljev v Ljubljani, Marija Kern, je zadnjič nakrat zagnala krik, da sta jej bili, ko se je mudila pri misijonu v cerkvi, ukradeni dve hranilnični knjižici z vlogo 4000 kron, dve uri in dve srečki. Ti hranilnični knjižici sta bili last Marije Nosanove iz Gotenice na Kočevskem. Sedaj pa se je izkazalo, da Kernovi nihče nič ukradel ni, ampak da je ona sama vzela denar iz hranilnice in ga zapravila. Kernovo so zaprli.

Ljubljanske občinske volitve bodo 22., 24. in 26. aprila. Volitve bodo silno

viharne, a če bodo naprednjaki stóрили svojo dolžnost, jim je zmaga zagotovljena.

Novomeški vodovod. Deželni odbor kranjski je s privoljenjem ministrstva sklenil takoj razpisati dela za novomeški vodovod.

Splošno žensko društvo se je ustanovilo v Ljubljani. Pristopilo mu je že več sto članic.

Tolovajstvo v Gočah. Ljubljanski škof je vložil prošnjo na cesarja, naj ukaže, da se ustavi sodno postopanje zoper kurata Ferjančiča iz Goč in njegove sokrivce, ki so toženi zaradi hudodestva javne nasilnosti in zaradi zapeljevanja h krivi prisegi.

Sultanov harem. »Revue des Revues« poroča: Največ žen in odalisk sultana je cirkaškega rodu. A tudi sirska in rumunska dekleta so lepa. Vsaka dobi novo ime. Nadzira jih Baš. Kalfa, voditeljica odalisk. Dokler so še v otroški dobi, jih uče plesati, peti, gracioznega kretanja in umetnosti ljubezni. Šola traja dve leti. Po prestani izkušnji jo uvrste med kandidatince, katerih je okoli 300, in katere čakajo, da se priku-pijo sultanu. Ako se to zgodi, do posebno stanovanje in posebne služabnice ter se zove guezde. Ako jo sultan poseča večkrat, postane ikbal. Če pa ima srečo, da rodi sultanu otroka, postane kadina ter ima stopinjo princesinj. Kot taka pripada k dvoru ter ima novinke za služabnice. Kadina ne sme ostaviti palače nikdar več do svoje smrti. Pod sultanom Abdulom Medžidom je bil njegov harem pravi brlog nenravnosti, sultan Abdul Aziz pa je dal vse nezveste ljubice in njihove ljubimce usmrtiti, zato vlada baje pod sedanjim sultanom Abdulom Hamidom najstrožji red.

Opojne pijače pri otrocih. Pred leti je profesor Nothnagel pripeljal pred akademike na dunajskem vseučilišču 10 let starega dečka, ki je bil bolan na jetrih in na zlatenici. Oče dečkov se je silno čudil, ko je čul, da je vsa bolezen posledica uživanja opojnih pijač. Deček je profesorju povedal sam, da je že takrat, ko je imel šele 4 leta, s svojim starejšim bratom tajno odpiral omaro in pil razne likerje in konjak, stariši pa so mu dajali piti še črnega vina, ker je bil slabega zdravja. Učeni profesor je razlagal, kako je pijača škodila zdravju otroka in obsoljal, da imajo nekateri zdravniki navado, da zapisujejo malim otrokom vino, pivo in še celo konjak, češ, to jih bo krepčalo. Pa tudi preveč kave, čaja in čokolade je škodljivo dajati otrokom.

Odprto pismo*)

nekaterim ženicam obojega spola.

Zdrav sem, kakor le mogoče! Tobak mi diši, kakor le pri najboljšem zdravju. Ker so močnejši fantje iz naših krajev domovini hrbet pokazali in šli čez »veliko lužo«, se lahko poskusim s svojo fizično močjo z vsakim v farovžih in izven istih. Vsaki teden vsaj jedenkrat v kakem časopisu svoje prijatelje v farovžih jezim. V drugem se pa tudi prav dobro počutim. Lahko rečem: Hvala Bogu, hudiču pa figo!

To vse vedo tisti, ki imajo neko policijsko nadzorstvo nad mano. Ni jih treba imenovati. Ali tem »telesnim gardistom« ni ljubo, da sem krepkega zdravja. Zatorej so v slednjem času mej ljudi raztrosili, da me je mrtvoud zadel, da ne morem ne živeti, ne umreti. — Nekatero ženice, — na kmetih seveda, — so zaradi tega v velikih skrbeh. Vprašujejo, če sem že umrl, ali kakor se to v nekem bogoslužnem govoru zove, če me je že hudič vzel. Dobra dušica sem; moram tem revicam

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor deleža zakon.

skrb zmanjšati in jim povedati, da so jih moji imenovani prijatelji grdo nalegali. Naj bodo brez skrbi! Pošteno živim, in hudič jemlje tiste, v katerih prešič razsaja. Torej babice, v moški in ženski obleki: zdrav sem ko riba, in še bom svoje »leibgardiste« jezil! Še 20 let; potem šele bo mirna moja Bosna! Ali pa tudi ne, če še dlje ljubo solnčice gledam. Vi »leibgardisti« pa postopajte bolj pametno, ne tako neumno proti meni; smeh je dober za ohranitev življenja; s svojo neumnostjo mi le življenje daljšate.

Novo mesto, 25. marca 1901.

Dr. Slano m./p.

Tržne cene v Ljubljani

30. marca 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	40	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež, "	14	—	Surovo maslo, "	1	90
Ječmen, "	14	—	Jajce, jedno	—	5
Oves, "	13	60	Mleko, liter	—	18
Ajda, "	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, "	17	—	Telečje " "	1	20
Koruza, "	12	80	Svinjsko " "	1	40
Krompir, "	5	—	Koštrunovo " "	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec	1	30
Grah, "	—	20	Golob	—	45
Fižol, "	—	20	Seno, 100 kilo	4	40
Maslo, kgr.	1	90	Slama, " "	4	40
Mast, "	1	30	Drva trda, klfr.	8	—
Špeh svež, "	1	30	" meška, " "	5	—

Loterijske srečke.

Gradeo , 30. marca.	33, 31, 87, 68, 22.
Brno , 20. marca.	75, 31, 28, 69, 13.
Dunaj , 30. marca.	58, 73, 47, 15, 54.
Lino , 23. marca.	14, 58, 60, 72, 17.
Praga , 13. marca.	30, 8, 15, 25, 49.
Trst , 23. marca.	87, 86, 84, 42, 30.

Občinski sluga

se sprejme pri **občinskem uradu v Radečah**. Plača je letnih 400 K, nekaj postranskega zaslužka in prosta uradna obleka.

Lastnoročno pisane prošnje naj se vložijo do **20. aprila t. l.**

Občinski urad Radeče pri Zidanem mostu,

dne 28. sušca 1901

župan: **Brunschmid.**

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: **na Kongresnem trgu 14**

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov celde dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik,
predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.
Telefon št. 135.

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavitkih).